

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 191/2014-33

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 27. marca 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Jána Lubyho predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti PPC Energy, a. s., Magnetová 12, Bratislava, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Škubla & Partneri, s. r. o., Digital Park II, Einsteinova 25, Bratislava, konajúcou prostredníctvom advokáta a konateľa Mgr. Martina Škublu, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s porušením čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj porušenie základných práv podľa čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6 S 23/2012 z 22. novembra 2012 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Sžf 3/2013 z 31. januára 2013, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti PPC Energy, a. s., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. mája 2013 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti PPC Energy, a. s., Magnetová 12, Bratislava

(ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s porušením čl. 1 ods. 1 ústavy, ako aj porušenie základných práv podľa čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 S 23/2012 z 22. novembra 2012 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 8 Sžf 3/2013 z 31. januára 2013.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ 10. februára 2012 požiadal o vrátenie preddavku na daň z emisných kvót za II. polrok 2011, ktorú zaplatil v zmysle § 51b ods. 8 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dani z príjmov“) 28. decembra 2011. O žiadosti sťažovateľa rozhodol Daňový úrad Bratislava (ďalej len „správca dane“) rozhodnutím č. 9103303/5/231341/2012 z 30. apríla 2012 tak, že jej nevyhovel.

Proti rozhodnutiu správcu dane podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodlo Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaný“) rozhodnutím č. 1020502/1/1028264/2012/5248-r z 26. júna 2012 tak, že rozhodnutie správcu dane potvrdilo.

Sťažovateľ následne podal na krajskom súde žalobu, ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného. Spoločne so žalobou podal aj *„návrh na prerušenie konania a rozhodnutie o podaní návrhu na Ústavný súd... na zaujatie stanoviska o súlade ustanovenia § 51b Zákona o dani z príjmov s Ústavou SR podľa ustanovenia § 109 ods. 1 písm. b) druhá veta OSP (zároveň žiadal o polozenie predbežnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie)“*.

O návrhu sťažovateľa na prerušenie konania rozhodol krajský súd namietaným uznesením z 22. novembra 2012 tak, že mu vyhovel a prerušil konanie do rozhodnutia ústavného súdu vo veci sp. zn. Rvp 11177/2012 o súlade § 51b zákona o dani z príjmov s čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 2, čl. 12 ods. 2, čl. 13 ods. 1 písm. a) a ods. 4, čl. 20 ods. 1 a 4, čl. 35

ods. 1, čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 55 ods. 2, čl. 59 ods. 2 a čl. 87 ods. 1 ústavy, čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 2 ods. 3, čl. 28, čl. 30, čl. 49 a čl. 288 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ odvolanie, pričom namietal nesprávne právne posúdenie veci s tým, že krajský súd mal povinnosť prerušiť konanie podľa § 109 ods. 1 písm. b) druhej vety Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), a nie podľa § 109 ods. 2 písm. c) OSP.

O odvolaní sťažovateľa rozhodol najvyšší súd uznesením z 31. januára 2013 tak, že ho odmietol ako neprípustné z dôvodu, že smeruje len proti dôvodom uznesenia krajského súdu.

Sťažovateľ tvrdí, že uznesenie najvyššieho súdu je „nesprávne a nezákonné [a] nebolo riadne odôvodnené...“. V sťažnosti ďalej uvádza:

«... Pochybnosti o ústavnosti predmetného ustanovenia Zákona o dani z príjmov vyjadril v inom konaní aj Krajský súd v Bratislave. Podaním zo dňa 08. 08. 2012 doručeným Ústavnému súdu SR dňa 22. 08. 2012 v súvislosti s konaním vedeným pod sp. zn. 1 S 130/2011 sa obrátil na Ústavný súd SR s návrhom na zaujatie stanoviska o súlade ustanovenia § 51b Zákona o dani z príjmov s Ústavou SR, s Dodatkovým protokolom k Dohovoru ako i so Zmluvou o fungovaní Európskej únie.

... Na základe uvedeného by bolo opodstatnené očakávať, že Krajský súd v Bratislave bude rovnako postupovať aj v prípade Žaloby obsahujúcej aj návrh na prerušenie konania podanej Sťažovateľom. Krajský súd v Bratislave síce súdne konanie prerušil, avšak podľa ustanovenia § 109 ods. 2 písm. c) OSP...

... Krajský súd v Bratislave sa teda preukázateľne stotožnil s dôvodnosťou návrhu Sťažovateľa, a to že konanie o Žalobe závisí od otázky, ktorú je oprávnený riešiť Ústavný súd SR, a teda musel dospieť aj k záveru, že napádané ustanovenie § 51b Zákona o dani z príjmov je v rozpore s Ústavou SR. Napriek tomu však nerozhodol o podaní návrhu na Ústavný súd SR na zaujatie stanoviska v predmetnej veci tak, ako mu to prikazuje OSP.

... Pritom táto povinnosť Krajskému súdu v Bratislave, ako súdu prvého stupňa, vyplýva nielen zo zákonnej úpravy, ale i z rozhodovacej praxe Ústavného súdu SR, ktorý svoj názor k uvedenému vyjadril v uznesení... sp. zn. II. ÚS 269/2009 nasledovne: „... Ak však účastník konania odôvodneným spôsobom podnieti, aby všeobecný súd podal návrh ústavnému súdu na preskúmanie súladu aplikovanej normy s ústavou, má všeobecný súd v zásade tieto možnosti:

- (i). Bud' vykoná ústavne konformný výklad právnej normy,
- (ii). alebo vysvetlí, prečo považuje bez ďalšieho právnou normu za ústavne súladnú,
- (iii). alebo sa stotožní s návrhom účastníka a podá vec ústavnému súdu“.

... aj v prípade rozhodovania o návrhu Sťažovateľa na prerušenie konania nemohol Krajský súd... rozhodnúť len na základe voľnej úvahy, ale bol povinný postupovať jedným zo spôsobov, ktoré judikoval aj Ústavný súd SR...»

Podľa sťažovateľa prerušením konania podľa § 109 ods. 2 písm. c) OSP mu krajský súd odňal možnosť konať pred súdom, pretože takto nerozhodol o jeho návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. b) OSP. Sťažovateľ tiež poukazuje na to, že v zmysle judikatúry ústavného súdu (PL. ÚS 14/96) zastavenie konania odníma všeobecnému súdu aktívnu vecnú legitimitáciu v konaní o posúdení ústavnosti právnej normy.

„... Sťažovateľ je v právnej neistote v prípade rozhodovania Ústavného súdu SR o návrhu na posúdenie ústavnosti právnej normy v konaní iniciovanom Krajským súdom v Bratislave, na ktoré sa Krajský súd v Bratislave odkazuje v Uznesení KS, keďže navrhovateľ v tejto právnej veci môže vziať svoj návrh kedykoľvek späť. Krajský súd v Bratislave následne stratí procesnú legitimitáciu a Ústavný súd SR tak už nebude mať povinnosť o návrhu na posúdenie ústavnosti spornej právnej normy rozhodnúť.

... v prípade už existujúceho konania o nesúlade daného právneho predpisu s Ústavou SR, návrh všeobecného súdu na zaujatie stanoviska o nesúlade rovnakého ustanovenia právneho predpisu, Ústavný súd SR spojí na spoločné konanie s už prebiehajúcim konaním o nesúlade.“

Sťažovateľ tiež tvrdí, že namietanými uzneseniami konajúce súdy spôsobili zbytočné preťahy v konaní, prípadne také riziko v konaní existuje, pričom v tejto súvislosti uvádza:

«... Najvyšší súd SR... ako i Krajský súd... spôsobili prietahy v konaní o Žalobe Sťažovateľa, nakoľko, ak by Krajský súd v Bratislave:

a) konanie o Žalobe neprerušil, naďalej by konal o Žalobe sťažovateľa, alebo

b) ak by konanie o Žalobe prerušil podľa ustanovenia § 109 ods. 1 písm. b) druhá veta OSP, konal by ďalej o Žalobe po rozhodnutí Ústavného súdu v danej veci.

... Ak však Krajský súd v Bratislave prerušil konanie o Žalobe podľa ustanovenia § 109 ods. 2 písm. c) OSP a tento postup bol „potvrdený“ Uznesením Najvyššieho súdu SR, došlo týmto k zbytočným prietahom v konaní o Žalobe a k právnej neistote Sťažovateľa, pretože vzhľadom na dispozičnú zásadu môže byť konanie vedené pred Ústavným súdom SR, sp zn. Rvp 11177/2012 kedykoľvek zastavené a konanie o Žalobe sa „ocitne“ na tom istom mieste ako v čase vydania Uznesenia Najvyššieho súdu SR a Uznesenia KS.

... ak by Krajský súd v Bratislave vyhovel návrhu Sťažovateľa a rozhodol by o tom, že konanie o Žalobe preruší z obligatórneho dôvodu ako aj rozhodnúť mal, prietahy v konaní by Sťažovateľovi nevznikli. Krajský súd v Bratislave ale prerušil konanie na základe fakultatívneho dôvodu, hoci vyjadril pochybnosť o ústavnosti normy dôležitej pre konanie vo veci samej, kde jedinou možnosťou bolo prerušenie konania z obligatórneho dôvodu. Sťažovateľ preto mal právo, aby takéto rozhodnutie o fakultatívnom prerušení bolo preskúmané súdom vyššej inštancie, avšak Najvyšší súd SR sa Odvolaním Sťažovateľa v tejto veci vôbec meritórne nezaoberal, čím Sťažovateľovi spôsobil ďalšie prietahy v konaní.»

Sťažovateľ poukazuje tiež na to, že pochybenie krajského súdu nenapravil ani najvyšší súd v konaní o odvolaní a navyše sám vydal nezákonné rozhodnutie tým, že jeho odvolanie odmietol. V tejto súvislosti ďalej uvádza:

„... Tu si dovoľujeme poukázať na nezákonnosť a nesprávnosť rozhodnutia Najvyššieho súdu SR o Odvolaní, na nesprávnosť dôvodu ako i na skutočnosť, že sa Najvyšší súd SR meritórne Odvolaním vôbec nezaoberal, čím Sťažovateľovi odňal možnosť konať pred súdom.

... Krajský súd... v petite Uznesenia... explicitne uviedol, že prerušuje konanie do rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. Rvp 11177/2012... je zjavné, že Uznesenie KS vydal na základe iného ustanovenia ako je ustanovenie § 109

ods. 1 písm. b) druhá veta OSP navrhované Sťažovateľom, inak by Uznesenie KS neobsahovalo spisovú značku už prebiehajúceho konania pred Ústavným súdom SR v inej veci. Aj z tohto dôvodu Odvolanie Sťažovateľa nemohlo a ani nesmerovalo len voči dôvodom Uznesenia KS, ale poukazovalo na zjavné nesprávne právne posúdenie návrhu Sťažovateľa na prerušenie konania.“

Sťažovateľ argumentuje tiež tým, že namietanými uzneseniami došlo aj k porušeniu jeho základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, pričom uvádza:

„Vyššie uvedená argumentácia zjavne poukazuje na to, že v časti konania týkajúcej sa posúdenia súladu ustanovenia § 51b Zákona o dani z príjmov s Ústavou SR mal byť zákonným sudcom práve Ústavný súd SR. Toto právo však bolo Sťažovateľovi odopreté už vydaním Uznesenia KS a následne potvrdené Uznesením Najvyššieho súdu SR o odmietnutí Odvolania.“

Sťažovateľ poukazuje na to, že vo viacerých európskych štátoch sú fyzické osoby alebo právnické osoby vecne legitimované na podanie návrhu na konanie o súlade právnych predpisov pred ústavným súdom príslušného štátu. Právny poriadok Slovenskej republiky zakotvuje, že jediným prostriedkom, „*kedy občan môže uplatňovať svoje základné právo priznané čl. 30 ods. 1 Ústavy SR v oblasti ochrany ústavnosti právneho poriadku, je predloženie návrhu... všeobecnému súdu, aby prerušil konanie a podal na ústavný súd návrh... Sťažovateľovi však bola odňatá aj táto jediná možnosť...“*

Na základe týchto skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 8 Sžf/3/2013 zo dňa 31. 01. 2013... Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 6 S 23/2012-78 zo dňa 22. 11. 2012 porušil[i] základné práva Sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1 a ods. 2 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 a ods. 2 Listiny základných práv a slobôd.“

Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 SŽf/3/2013 zo dňa 31. 01. 2013 a uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 6 S 23/2012-78 zo dňa 22. 11. 2012 sa zrušujú a vec sa vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

... eventuálne... Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 SŽf/3/2013 zo dňa 31. 01. 2013 sa zrušuje a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia, ktorú sú Najvyšší súd Slovenskej republiky a Krajský súd v Bratislave povinní vyplatiť na účet právneho zástupcu Sťažovateľa do jedného mesiaca od právoplatnosti nálezu...“

Sťažovateľ podaním doručeným ústavnému súdu 14. novembra 2013 doplnil svoju sťažnosť z 13. mája 2013. V tomto podaní doplňuje svoju argumentáciu týkajúcu sa vyčerpania dostupných prostriedkov nápravy. Poukazuje na to, že namietané uznesenie krajského súdu z 22. novembra 2012 obsahovalo poučenie, ktoré uvádzalo, že proti tomuto uzneseniu je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia na najvyšší súd prostredníctvom krajského súdu.

„... Sťažovateľ sa domnieva, že konal riadne, ak podal Odvolanie, a to aj v prípade, ak by z platnej právnej úpravy aj mohlo vyplývať, že podanie odvolania v tomto prípade nie je prípustné a teda ak Krajský súd... Sťažovateľa nesprávne poučil o tom, že proti Uzneseniu KS bolo možné podať odvolanie, hoci to zákon nepripúšťa.

... Teda aj ak by bol Sťažovateľ nesprávne poučený, takáto nesprávnosť mu nemôže ísť na ťarchu, pretože postupoval v súlade s existujúcou rozhodovacou praxou Ústavného súdu, a preto pred podaním Sťažnosti bolo potrebné podať Odvolanie tak, ako ho o tom poučil Krajský súd... Aplikáciou uznesenia Ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 171/2013-19 totiž možno vyvodiť záver, že ak podľa poučenia Krajského súdu... možno proti tomuto rozhodnutiu podať odvolanie, ale toto svoje právo iniciovať odvolacie konanie by Sťažovateľ nevyužil, pretože sa domnieva, že prípustnosť odvolania voči Uzneseniu KS je zo zákona vylúčená, nevyčerpal by všetky dostupné efektívne prostriedky nápravy, ktoré mu boli k dispozícii.

... a Sťažnosť by bola podaná predčasne.“

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy a základných práv podľa čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 a 2 listiny uznesením najvyššieho súdu z 31. januára 2013

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo

slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z tohto ústavného postavenia vyplýva, že úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je založená na princípe subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch do týchto práv alebo slobôd rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, ak by účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom neboli zlučiteľné s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. V nadväznosti na to nie je ústavný súd zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Najvyšší súd namietaným uznesením sp. zn. 8 SŽf 3/2013 z 31. januára 2013 odmietol odvolanie sťažovateľa, pričom v odôvodnení svojho uznesenia poukázal na obsah odvolania, ktoré podal sťažovateľ proti uzneseniu krajského súdu o prerušení konania, pričom uviedol:

„Proti tomuto uzneseniu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie navrhujúc, aby odvolací súd v prípade, ak súd 1. stupňa k tomuto odvolaniu nevyhoví, napadnuté uznesenie zmenil tak, že konanie preruší podľa § 109 ods. 1 písm. b) druhá veta O. s. p. až do rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o súlade ustanovenia § 51b zákona č. 595/2003 Z. z. a zákona č. 129/2011 Z. z. s čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 2, čl. 12 ods. 2, čl. 13 ods. 1 písm. a) a ods. 4, čl. 20 ods. 1 a 4, čl. 35 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 55 ods. 2, čl. 59 ods. 2 a čl. 87 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 2 ods. 3, čl. 28, čl. 30, čl. 49 a čl. 288 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Bol toho názoru, že v prípade podnetu účastníka súdneho konania, aby súd podal návrh ústavnému súdu na preskúmanie súladnosti právnej normy s Ústavou Slovenskej republiky, má súd obmedzený okruh možností rozhodnutia o tomto podnete; buď vykoná ústavne konformný výklad právnej normy alebo vysvetlí, prečo považuje bez ďalšieho právnou normu za ústavne súladnú, alebo, ak sa stotožní s návrhom účastníka, podá vec ústavnému súdu. Žalobca namietal, že súd 1. stupňa nesprávne právne posúdil ustanovenie § 109 ods. 1 písm. b) O. s. p., pričom aplikoval nesprávne ustanovenie, t. j. ustanovenie § 109 ods. 2 písm. c) O. s. p., avšak mal postupovať podľa § 109 ods. 1 písm. b) druhej vety O. s. p. Ďalej namietal, že súd 1. stupňa síce konanie prerušil, avšak s podnetom žalobcu, aby podal návrh na zaujatie stanoviska o súlade s § 51b zákona o dani z príjmov sa nijakým spôsobom nevysporiadal. Keďže súd 1. stupňa sa síce stotožnil s návrhom žalobcu, avšak nepodal návrh Ústavnému súdu Slovenskej republiky na zaujatie stanoviska, nekonal tak, ako mu to prikazuje zákon. Podľa názoru žalobcu ak má všeobecný súd pochybnosti o tom, či je predpis relevantný pre konanie v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, je povinný podať návrh na preskúmanie súladnosti Ústavnému súdu Slovenskej republiky. Žalobca mal za to, že ak sa aj súd 1. stupňa vysporiadal s jeho návrhom v časti, v ktorej obsahoval podnet na podanie návrhu súdom na preskúmanie súladnosti na Ústavný súd Slovenskej republiky, tým spôsobom, že konanie prerušil do rozhodnutia o návrhu súdu (teda sa stotožnil s pochybnosťami o

nesúlade právneho predpisu s Ústavou Slovenskej republiky uvedenými v návrhu), nesprávne právne vec posúdil, pretože, ak sa stotožnil pochybnosťami žalobcu o ústavnosti § 51b zákona o dani z príjmov, bol povinný predložiť návrh na posúdenie ústavnosti na Ústavný súd Slovenskej republiky podľa § 109 ods. 1 písm. b) druhá veta O. s. p., a nie rozhodnúť o prerušení konania podľa iného ustanovenia O. s. p. ako to súd 1. stupňa urobil v napadnutom uznesení.“

Následne najvyšší súd uviedol:

„Vzhľadom na to, že v predmetnej veci podal žalobca odvolanie len proti dôvodom uznesenia o prerušení konania, odvolací súd odvolanie podľa § 218 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 202 ods. 4 O. s. p. a s použitím § 246c ods. 1 vety prvej O. s. p. odmietol.“

Podstatou sťažovateľovej sťažnosti je jeho nesúhlas s právnym názorom najvyššieho súdu o tom, že jeho odvolanie proti uzneseniu z 22. novembra 2012, ktorým krajský súd prerušil konanie, smeruje len proti jeho dôvodom. Namíeta tiež, že najvyšší súd svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil.

Podľa § 202 ods. 4 OSP odvolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Ústavný súd vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí (IV. ÚS 598/2012) uviedol, že svoj postoj k otázke, ktorá tvorila predmet konania, vyslovuje všeobecný súd vo výroku rozhodnutia. Výrok je tou časťou rozhodnutia, ktorá nadobúda záväzné účinky na právne vzťahy účastníkov konania (§ 159 ods. 2 OSP). Z týchto skutočností vyplýva aj to, že opravný prostriedok (napr. odvolanie alebo dovolanie) možno podať len proti niektorému z výrokov namietaného rozhodnutia s tým, že odvolanie, prípadne dovolanie len proti odôvodneniu nemožno podať (§ 202 ods. 4, § 236 ods. 2 OSP). Za splnenia zákonných podmienok môže napadnúť rozhodnutie súdu príslušným opravným prostriedkom zásadne len účastník konania (napr. § 201, § 240 ods. 1 OSP). Z povahy vecí vyplýva, že môže ísť len o toho účastníka, v ktorého neprospech vyznelo rozhodnutie súdu. Tento neprospech sa prejaví v zásade tým, že účastník bol neúspešný vo veci samej, prípadne rozhodnutím procesnej povahy, ktoré znamená pre účastníka ujmu (napr. nepriznanie oslobodenia

od súdnych poplatkov, uloženie poriadkovej pokuty a pod.). Neprospech účastníka (teda neúspech vo veci samej, prípadne ujma) musí vyplývať z výroku rozhodnutia a musí byť v tejto časti rozhodnutia vyjadrený. Z uvedeného tiež vyplýva, že pre prípustnosť opravného prostriedku nepostačuje, ak tento neprospech vyplýva len z dôvodov rozhodnutia alebo je v nich len vyjadrený.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ v namietanom konaní podal krajskému súdu návrh na prerušenie konania a na rozhodnutie o podaní návrhu ústavnému súdu o súlade § 51b zákona o dani z príjmov s ústavou podľa § 109 ods. 1 písm. b) OSP.

Krajský súd rozhodol uznesením z 22. novembra 2012 tak, že konanie prerušil podľa § 109 ods. 2 písm. c) OSP, vychádzajúc zo zistenia, že na ústavnom súde prebieha konanie o návrhu krajského súdu podanom v konaní vedenom pod sp. zn. 1 S 130/2011 o súlade § 51b zákona o dani z príjmov.

Sťažovateľ sa svojím návrhom snažil docieľiť taký stav, ktorý by viedol k prerušeniu konania a k iniciovaniu konania na ústavnom súde o súlade § 51b zákona o dani z príjmov. Krajský súd konanie prerušil, pričom konanie o súlade príslušného ustanovenia zákona o dani z príjmov na ústavnom súde neinicioval zrejme z dôvodu, že mal informáciu o tom, že konanie na ústavnom súde s takýmto predmetom už prebieha.

Pre posúdenie toho, či odvolanie sťažovateľa smerovalo proti výroku alebo len proti dôvodom namietaného uznesenia krajského súdu z 22. novembra 2012, je potrebné posúdiť to, akú ujmu sťažovateľ namietaným rozhodnutím utrpel a či táto ujma vyplýva z výroku tohto uznesenia alebo len z jeho odôvodnenia.

Odvolanie sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu z 22. novembra 2012 obsahuje v zásade totožnú argumentáciu, akú sťažovateľ uvádza vo svojej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Sťažovateľ v sťažnosti tvrdí, že namietaným uznesením krajského súdu z 22. novembra 2012 bolo porušené jeho základné právo na súdnu ochranu tým, že sa dostal do stavu právnej neistoty. Poukazuje na to, že krajský súd ako navrhovateľ v konaní

vedenom na ústavnom súde pod sp. zn. Rvp 11177/2012 môže vziať návrh kedykoľvek späť, prípadne ak konanie vedené na krajskom súde pod sp. zn. 1 S 130/2011 bude zastavené pre späťvzatie žaloby, krajský súd stratí vecnú legitimáciu v konaní o súlade na ústavnom súde. Následne by krajský súd musel podať ďalší návrh na súlad príslušného ustanovenia ústavnému súdu v konaní týkajúcom sa sťažovateľa.

Z uvedenej argumentácie je zrejmé, že sťažovateľ vo svojej sťažnosti (a aj v odvolaní proti namietanému uzneseniu krajského súdu) neuvádza, že mu už bola spôsobená reálna ujma, ale poukazuje len na ujmu hypotetickú, t. j. takú, ktorá mu za splnenia určitých okolností mohla nastať.

Keďže sťažovateľ nepreukázal, že utrpel takú ujmu, ktorá mu mala byť spôsobená výrokom napadnutého uznesenia krajského súdu z 22. novembra 2012, nemožno považovať právny záver najvyššieho súdu, že odvolanie sťažovateľa smerovalo len proti dôvodom namietaného uznesenia, podľa názoru ústavného súdu za arbitrárny.

Námietku sťažovateľa, že najvyšší súd svoje uznesenie dostatočne neodôvodnil, možno akceptovať len čiastočne – je pravdou, že najvyšší súd svoj právny záver osobitne neodôvodnil. Z odôvodnenia namietaného uznesenia je však zrejmé, že svoj právny záver o tom, že odvolanie smeruje proti dôvodom, uviedol až po tom, čo relatívne podrobne v odôvodnení reprodukoval obsah odvolania sťažovateľa a argumentáciu v ňom uvedenú, čo predstavuje v zásade akceptovateľný podklad pre jeho právny záver a pre výrok namietaného uznesenia. Táto skutočnosť umožňuje konštatovať, že pochybenie najvyššieho súdu pri odôvodňovaní uznesenia nemalo takú intenzitu, aby mohlo relevantne zasiahnuť do základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje aj na svoju judikatúru, podľa ktorej postup súdu, ktorý koná v súlade s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi konania v občianskoprávnej alebo trestnoprávnej veci, nemožno považovať za porušenie základného práva na súdnu ochranu vyjadreného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97). Ústavný súd nezistil žiadne

skutočnosti, ktoré by naznačovali možnosť porušenia základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny namietaným uznesením najvyššieho súdu z 31. januára 2013.

Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku takéto nedostatky nevykazuje.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta aj porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny.

Sťažovateľ v sťažnosti argumentuje, že prietahy v konaní vznikajú tým, že existuje hrozba, že konanie vedené pred ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 11177/2012 môže byť zastavené pre späťvzatie návrhu krajským súdom alebo stratu jeho vecnej legitímácie v prípade zastavenia konania vedeného pod sp. zn. 1 S 130/2011. Následne bude nevyhnutné, aby krajský súd podal ďalší návrh na konanie o súlade na ústavnom súde. Z uvedeného je zrejmé, že ani z tohto hľadiska sťažovateľ netvrdí skutočné porušenie uvedeného základného práva, ale len porušenie hypotetické (možné).

Sťažovateľ tiež namieta porušenie základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 38 ods. 1 listiny. V sťažnosti uvádza, že v „časti konania týkajúcej sa posúdenia súladu ustanovenia § 51b Zákona o dani z príjmov s Ústavou SR mal byť zákonným sudcom práve Ústavný súd SR. Toto právo však bolo Sťažovateľovi odopreté už vydaním Uznesenia KS a následne potvrdené Uznesením Najvyššieho súdu SR o odmietnutí Odvolania.“.

Ustanovenie § 109 ods. 1 písm. b) OSP nezakladá nárok účastníka konania, aby sa všeobecný súd vždy stotožnil s jeho názorom, že všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa týka veci, je v rozpore s ústavou, zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Rozhodujúce je, či všeobecný súd sám dospeje k záveru o možnom nesúlade právneho predpisu. Všeobecný súd takto nie je povinný vyhovieť návrhu účastníka na prerušenie konania a na podanie návrhu o súlade právnych predpisov na ústavný súd podľa § 109 ods. 1 písm. b) OSP. Rovnako tak, ak všeobecný súd preruší konanie podľa § 109 ods. 2 písm. c) OSP, nemusí to znamenať, že sa stotožnil s názorom účastníka o možnom nesúlade právneho predpisu. Uvedeným rozhodnutím súd v zásade len reflektuje skutočnosť, že prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre jeho rozhodnutie vo veci. Z postupu najvyššieho súdu v spojení s postupom krajského súdu preto nevyplýva pre ústavný súd vyvodit' záver o možnom porušení základného práva sťažovateľa na zákonného sudcu.

V súvislosti s namietaným porušením čl. 1 ods. 1 ústavy ústavný súd zdôrazňuje, že čl. 1 ods. 1 ústavy má charakter ústavného princípu, a preto je vždy implicitnou súčasťou rozhodovania ústavného súdu, t. j. aj jeho rozhodovania o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 332/2012, IV. ÚS 119/07). Keďže predmetom tohto konania je rozhodovanie o porušení základných práv alebo slobôd podľa ústavy alebo listiny, možno v tomto konaní uvažovať o porušení čl. 1 ods. 1 ústavy len v spojení s porušením konkrétneho základného práva alebo slobody. Pretože v posudzovanom prípade ústavný súd nedospel k záveru o porušení niektorého základného práva alebo slobody, nemohol dospieť ani k záveru o porušení čl. 1 ods. 1 ústavy.

Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade neexistujú skutočnosti, ktoré by signalizovali možnosť vyslovenia porušenia základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy v spojení s porušením čl. 1 ods. 1 ústavy a porušenia základných práv podľa čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 a 2 listiny postupom najvyššieho súdu v namietanom konaní a jeho uznesením z 31. januára 2013 po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a preto ju pri predbežnom prerokovaní odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy v spojení s porušením čl. 1 ods. 1 ústavy a základných práv podľa čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 a 2 listiny uznesením krajského súdu z 22. novembra 2012

Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

Sťažovateľ proti uzneseniu krajského súdu z 22. novembra 2012 podal odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd uznesením z 31. januára 2013 tak, že ho odmietol na tom základe, že odvolanie smeruje len proti dôvodom napadnutého uznesenia.

Sťažovateľ v sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy uvádza vo vzťahu k namietanému uzneseniu krajského súdu v zásade totožnú argumentáciu, akú uviedol aj vo svojom odvolaní. Túto argumentáciu preskúmal v odvolacom konaní najvyšší súd, pričom ústavný súd nepovažoval právny záver, ktorý vyslovil vo svojom uznesení z 31. januára 2013, za arbitrárny ani zjavne neodôvodnený.

V tejto súvislosti preto ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity ustanovený v čl. 127 ods. 1 ústavy (premietnutý aj do § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde), z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd preto konštatuje, že nemá právomoc preskúmať napadnuté uznesenie krajského súdu č. k. 6 S 23/2012-78 z 22. novembra 2012, pretože ho z rovnakých dôvodov preskúmal na základe odvolania sťažovateľa najvyšší súd ako odvolací súd.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. marca 2014